

VEIKLOS ATASKAITA

Uždarosios akcinės bendrovės
Viešųjų investicijų plėtros agentūros
veikos ataskaitos (metinio pranešimo)
santrauka.

Už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d.

Gedimino pr. 18 /
Jogailos g. 2,
LT-01103
Vilnius, Lietuva

info@vipa.lt

/Viešųjų investicijų
plėtros agentūra
(VIPA)

Turinys

3	Vadovo žodis	30	VIPA valdymas
5	Kas yra VIPA?	32	Valdyba
7	Misija, vizija, tikslai	33	Organizacijos struktūra ir darbuotojai
7	Ilgalaikiai strateginiai tikslai	34	VIPA struktūra
8	VIPA veiklos modelis	35	Darbuotojai
9	VIPA veiklos sritys	36	Darbuotojų motyvavimas
10	Finansiniai rezultatai	37	2020 m. darbo užmokestis
12	Svarbiausi 2020 m. įvykiai ir veiklos augimas		
16	Daugiabučių namų modernizavimas		
18	Viešųjų pastatų modernizavimas		
23	Vandentvarka – geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija		
25	Kultūros paveldo infrastruktūra ir aktualizavimas		
27	Mokslo įstaigų infrastruktūra		
28	Žalieji įmonių projektai ir energijos efektyvumo finansavimo platforma		
29	Kiti svarbūs įvykiai		

Vadovo žodis

Valdybos pirmininkas Gvidas Dargužas

Visuotinė pandemija, klimato kaita, globalizacija, gyventojų senėjimas ir technologijų raida Lietuvą ir pasaulį keičia greičiau negu kada nors anksčiau. COVID-19 pandemija sudavė beprecedentį smūgį Lietuvos ir viso pasaulio ūkio raidai, o naujos jos bangos dar neleidžia prognozuoti galimų pasekmių viso pasaulio valstybių ekonomikoms. Šie globalūs pokyčiai ne tik kelia iššūkius, bet ir kuria prielaidas naujoms galimybėms, leidžia iš naujo prioretizuoti svarbiausius sektorius. Šiame iššūkių laikotarpyje uždarsios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA) veiklos sritys atitinka tas, kuriose savo prioritetinius tikslus kelia tiek Europos Sąjungos (ES), tiek Lietuvos Respublikos Vyriausybė (Vyriausybė). VIPA nuo savo įkūrimo pradžios demonstravo lyderystę pasinaudojant 2014–2020 metų ES finansinės perspektyvos programos teikiamomis galimybėmis (viena pirmųjų atliko išankstinį (ex-ante) vertinimą, įsteigė pirmuosius fondų fondus ir finansines priemones, sukūrė pirmąją gražintinos paramos priemonę ES, bei sukūrė vieną iš pirmųjų finansinės priemonės ir subsidijos derinimo priemonę vieno fondo apimtyje ir pan.). Naudodamasi savo žiniomis bei patirtimi

kaip efektyviai kurti, panaudoti ir plėsti finansavimo mechanizmus, VIPA kolektyvas ir 2020 m. plėtojo finansavimą viešosios infrastruktūros, tvarios ir žaliosios ekonomikos bei kitų viešojo intereso poreikių projektams įgyvendinti.

Vykdydama savo veiklą VIPA, remdamasi duomenimis ir prognozėmis, toliau taiko tvarius ir atsakingus finansų valdymo principus, o prioritetai yra nuolat derinami atsižvelgiant į ES finansinių perspektyvų darbotvarkes, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemones „Next Generation EU“, Vyriausybės strategijas ir jose keliamus tikslus bei formuojamus uždavinius.

Iki 2020 m. pabaigos VIPA, veikdama kaip nacionalinė plėtros įstaiga (NPI), sukūrė ir valdo 11 aktyvių tikslinių fondų bei iniciatyvų, apimančių žaliųjų investicijų bei investicijų į infrastruktūrą sektorius. Esame sutelkę daugiau kaip 680 mln. EUR lėšų bei finansavę daugiau nei 1000 projektų įvairiose viešojo intereso srityse. Mumis pasitiki ir vertina mūsų partneriai Europos Investicijų Bankas (EIB), Europos plėtros ir rekonstrukcijos bankas

(EPRB), Europos Tarybos Vystymo Bankas (CEB), o mūsų veikos kokybę aukščiausiais balais įvertino Lietuvos ekspertai. Valdymo koordinavimo centro vertinimu VIPA yra tarp valdysenos lyderių ir laikosi aukščiausių valdysenos standartų pagal skaidrumą, strateginį planavimą, kolegialius organus ir mums suteiktas vienas iš aukščiausių gerojo valdymo indeksų (A). Smulkaus ir vidutinio verslo sparčiai augančių ir sėkmingų verslo įmonių rinkimuose 2020 m. buvome nominuoti „Gazelė 2020“ vardui, o už įmonės pirkimų procesų skaitmenizavimo pasiekimus esame įvertinti, kaip viena labiausiai skaitmenizotų valstybės ar savivaldybės įmonių. Drąsiai galime teigti, kad per 2020 m. dar labiau įsitvirtinome kaip specializuotas viešojo intereso poreikių finansavimo lyderis.

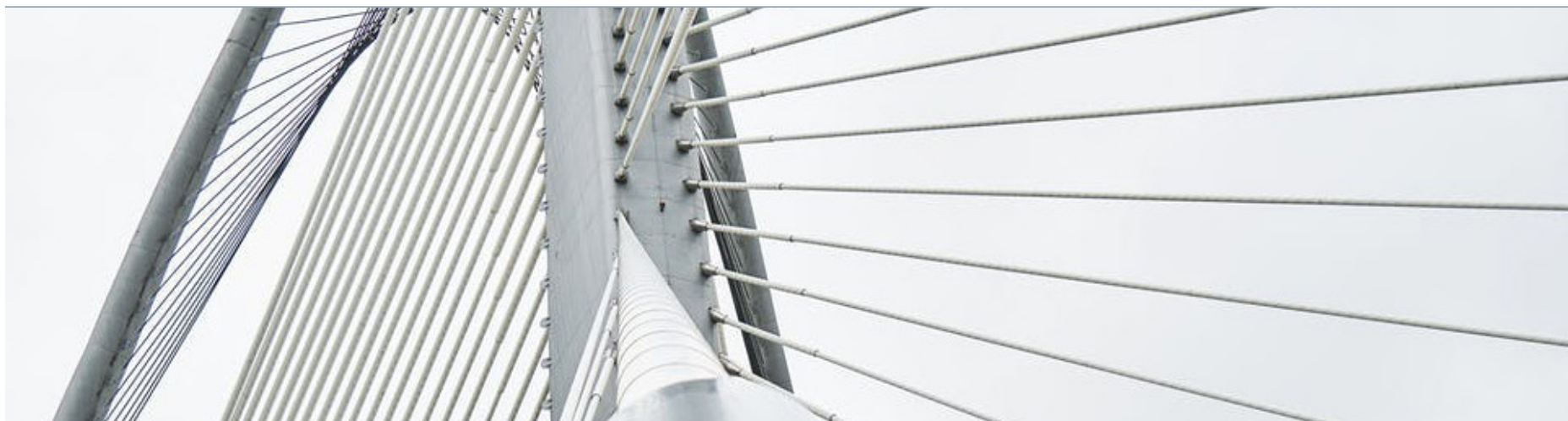
Derinant viešuosius ir privačius lėšų šaltinius sektoriuose, kuriuose egzistuoja finansavimo trūkumas, VIPA 2020 m. kūrė ir plėtojo tvarius finansinius mechanizmus, užtikrinančius neciklinį ir ilgalaikį strateginių programų finansavimą bei pakartotinį lėšų panaudojimą. Tikime, kad viešieji lėšų šaltiniai nekonkuruodami su privačiais suformuoja palankų klimatą ir privačių investicijų pritraukimui.

ES lyderystė kovos su klimato kaita srityje suteikia galimybių ir Lietuvai. Vyriausybė kelia tikslą Lietuvai tapti lyderiais Europos žaliojo kurso priešakyje ir palaikyti ambicingiausius ES klimato kaitos suvaldymo tikslus. Panaudojant šioje srityje sukauptą patirtį (apie 82 proc. šiuo metu sutelkto finansavimo skirta „žaliesiems“ projektams) bei siekdama tapti pagrindine dalyve šio tikslo įgyvendinime, VIPA ir toliau aktyviai plėtos esamus ir naujus „žaliųjų“ projektų finansinius instrumentus bei didins esamų fondų ir priemonių apimtį, užtikrinant tvarų ir ilgalaikį finansavimo mechanizmą.

Esame tikri, kad VIPA vystomos finansavimo galimybės 2021 m. ir toliau sudarys palankias sąlygas plėtotis tvariems miestams, didins gyvenamosios aplinkos kokybę, bei prisidės prie poveikio klimato kaitai mažinimo.

Generalinis direktorius/
Valdybos pirmininkas
Gvidas Dargužas

Kas yra VIPA?

Valstybės įsteigta finansų įstaiga, turinti Nacionalinės plėtros įstaigos (NPĮ) statusą ir veikianti srityse, kur yra rinkos nepakankumas.

Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA), įsteigta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1428 „Dėl Uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros steigimo ir valstybės turto investavimo“. Juridinių asmenų registre įregistruota 2013 m. balandžio 11 d. (įstatai atnaujinti 2020 m. gruodžio 9 d.).

VIPA veiklos tikslas finansuoti ir skatinti tvarią plėtrą srityse, kur finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir savo veikla siekia užpildyti rinkoje esantį investicijų finansavimo paslaugų ir produktų trūkumą. VIPA nekonkuruoja su rinkos dalyviais (bankais, finansų įstaigomis, rizikos kapitalo valdymo įmonėmis, kt.), o sudaro palankesnes sąlygas investicijų pritraukimui. VIPA savo veikloje vadovaujasi pagrindiniu pagal veiklos pobūdį taikomu nacionalinių plėtros įstaigų (NPĮ) įstatymu, kuris tiesiogiai reglamentuoja NPĮ paskyrimą, veiklą, valdymą, finansavimą, priežiūrą, taip pat NPĮ tikslus bei uždavinius.

VIPA veiklos sritys:

- Įgyvendina įvairių finansinių šaltinių, ES investicinių fondų, nuosavo kapitalo, tarptautinių finansų įstaigų, privataus sektoriaus pritrauktomis lėšomis finansuojamas skatinamąsias finansines priemones. Jas įgyvendina tiesiogiai, per finansinius tarpininkus, investicines platformas ar kitais būdais;
- formuoja finansiškai gyvybingų projektų srautą. Tai VIPA vykdo ne tik konsultuodama projektų vykdytojus, bet ir teikdama pasiūlymus ir ekspertinę pagalbą institucijoms ir įstaigoms, inicijuodama investicinės aplinkos gerinimo veiksmus;
- pritraukia privačias lėšas projektams finansuoti srityse, kuriose finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir (ar) neoptimalus;
- teikia dotacijas ir subsidijas pagal Vyriausybės priimtus sprendimus dėl valstybės lėšų investavimo sričių.
- teikia pasiūlymus ir ekspertinę pagalbą institucijoms ir įstaigoms pagal kompetenciją dėl būtinų sprendimų siekiant pagerinti investicinę aplinką ir finansavimo prieinamumą projektus įgyvendinantiems subjektams;
- dalyvauja rengiant skatinamųjų finansinių priemonių investavimo strategijas ir vykdant investicijų rezultatyvumo bei poveikio stebėseną;
- skleidžia arba didina finansinių paslaugų teikimo ir administravimo patirtį, inicijuodama arba vykdydama patirties sklaidos projektus ar juose dalyvaudama;
- atlieka kitas funkcijas, kurios reikalingos Nacionalinės plėtros įstaigos (NPI) tikslams pasiekti.

Misija, vizija, tikslai

Misija

Skatinti tvarią finansų rinką
užtikrinant finansavimą Valstybei
strategiškai svarbiose srityse

Vizija

Būti patikimu strateginiu partneriu
Valstybei ir investuotojams

Strateginė kryptis

Užtikrinti ir skatinti tvaraus
investavimo plėtrą

Ilgalaikiai strateginiai tikslai

- Didinti sutelktų lėšų apimtį prioritetinėse viešosios infrastruktūros ir viešojo intereso srityse.
- Didinti įmonės veiklos patikimumą ir efektyvumą.
- Tapti nacionalinėje ir tarptautinėje finansų rinkoje pripažintu partneriu.

VIPA veiklos modelis

VIPA veiklos sritys

VIPA kuria tvarias ir efektyvias finansines priemones, prisidedančias prie klimato kaitos prevencijos šiuose prioritetiniuose sektoriuose.

Žaliosios investicijos

Atsinaujinančios energetikos ištekliai (AEI)

Viešieji pastatai

Vandentvarka

EE pramonėje

VIPA

veiklos prioritetai

Daugiabučiai namai

Švietimo įstaigų infrastruktūra

LEZ infrastruktūra

Kultūros paveldas

Gatvių apšvietimas

Finansiniai rezultatai

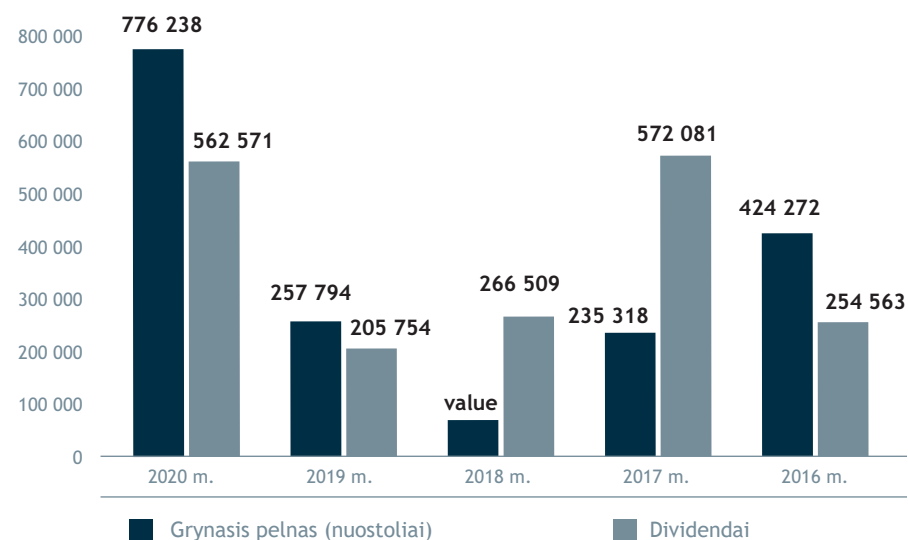
Akcinis kapitalas

11 001 151,04 EUR

VIPA akcinis kapitalas yra 11 001 151,04 EUR. Jį sudaro 379 874 vnt. 28,96 EUR nominaliosios vertės paprastųjų vardinių akcijų. Visos VIPA akcijos yra vienos klasės – paprastosios vardinės akcijos. Per 2020 m. ataskaitinį laikotarpį VIPA nebuvo įsigijusi savų akcijų. 2020 m. buvo priimtas sprendimas padidinti įstatinį kapitalą 999 988,80 EUR – išleidžiant 34 530 nematerialių paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekviena – 28,96 EUR nominaliosios vertės.

Paskirstant 2016 m. VIPA veiklos rezultatą – pelną, dividendams buvo skirta 254 563 EUR. 70 procentų paskirstytino pelno arba 572 081 EUR buvo skirta dividendams, paskirstant 2017 m. pelną. 80 proc. 2018 m. paskirstytinojo pelno, t. y. 266 509 EUR buvo skirta dividendams. Paskirstant 2019 m. pelną, 75 proc. paskirstytino pelno, t. y. 205 754 EUR buvo skirta dividendams. Planuojama, kad skirstant 2020 m. pelną 70 proc. paskirstytino pelno, t. y. 562 571 EUR bus skirti dividendams.

VIPA dividendų ir grynojo pelno (nuostolių) santykis 2017–2020 metais EUR

Pagrindiniai VIPA 2018–2020 m. finansiniai rodikliai

	2020 m.	2019 m.	2018 m.
Pardavimo pajamos, EUR	3 157 817	2 241 343	1 629 305
Grynasis pelnas (nuostoliai), EUR	776 238	257 794	69 633
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA), mln. EUR	1 084 947	469 361	154 840
EBITDA pelningumo koeficientas (EBITDA pelnas/pardavimo pajamos)	0,34	0,21	0,1
Įstatinis kapitalas, EUR	11 001 151	11 001 151	2 001 136
Nuosavo kapitalo vidurkis, EUR	11 830 651	7 056 401	2 806 418
Nuosavo kapitalo grąža (ROE), proc.	6,56	3,65	2,48
Pelnas (nuostoliai) tenkantys vienai akcijai, EUR	2,04	0,68	1,01
Akcijų skaičius	379 874	379 874	69 100
Investicijos (į ilgalaikį turta), EUR	108 286	101 588	63 725
Darbuotojų skaičius laikotarpio pabaigoje	62	55	51

Svarbiausi 2020 m. įvykiai ir veiklos augimas

2020 m. sėkmingai plėtojome finansavimą viešosios infrastruktūros, tvariosios ir žaliosios ekonomikos bei kitų viešojo intereso poreikių projektams įgyvendinti.

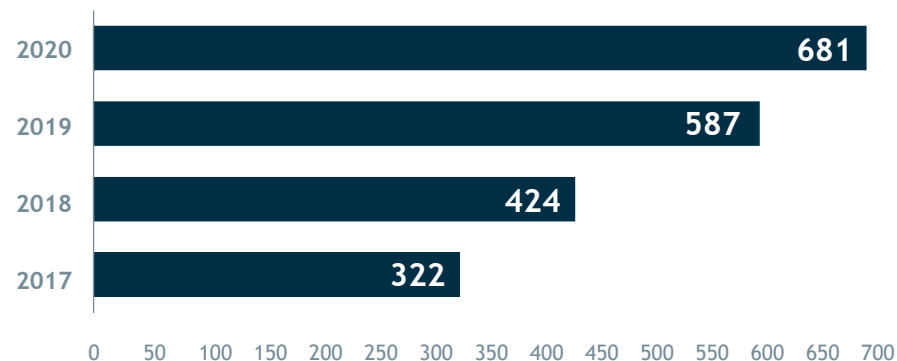
2020 m. pradžioje, Lietuvoje paskelbus karantiną, VIPA atliko išsamų savo veiklos ir valdomų finansinių priemonių įvertinimą, parengė veiksmų planą bei potencialias rizikos valdymo priemones tam atvejui, jeigu esami bei būsimi VIPA klientai, partneriai susidurtų su finansiniais sunkumais. VIPA itin didelį dėmesį skyrė glaudžiam bendradarbiavimui su projektų vykdytojais, buvo vykdoma išankstinė stebėseną, VIPA buvo pasiruošusi operatyviai reaguoti į iškilusius sunkumus.

Nepaisant pandemijos VIPA ir toliau sėkmingai valdė ir įgyvendino finansines priemones, teikė finansines paslaugas. Pagrindiniai VIPA teikiamo finansavimo rodikliai stabiliai augo ir gerėjo. VIPA 2020 m. IV ketvirčio pabaigoje valdė 5 fondus pagal fondų valdymo sutartis, 1 investicinę platformą veikdama kaip tikrasis narys, įgyvendino 3 grąžinamosios subsidijos ir 1 savivaldybių dotacijų priemones bei įgyvendino 2 priemones veikdama kaip finansinis tarpininkas. Taip pat 2-jose naujose srityse VIPA pradėjo teikti finansavimą nuosavo kapitalo lėšomis.

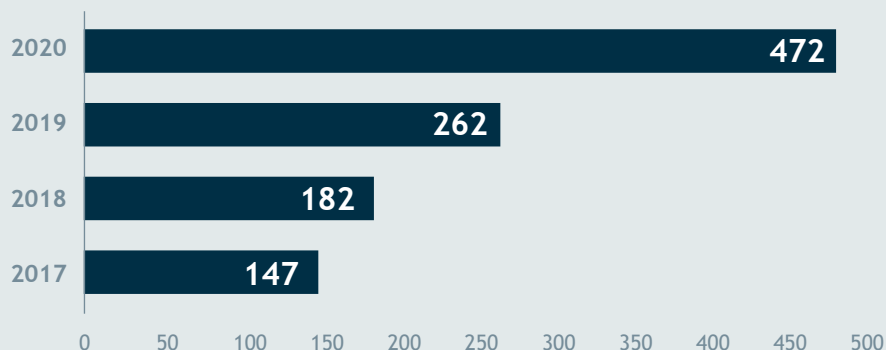
VIPA sutelktos lėšos projektų ir investicijų finansavimui

VIPA, siekdama užtikrinti augantį viešosios infrastruktūros bei viešojo intereso projektų finansavimą, nuosekliai didina lėšų, skirtų viešosios infrastruktūros finansavimui, portfelio apimtį. Bendra sutelktų lėšų suma per metus padidėjo 16 proc. ir 2020 m. IV ketvirčio pabaigoje siekė 680,5 mln. EUR. 2020 m. VIPA pradėjo teikti finansavimą projektams nuosavo kapitalo lėšomis, ir per 2020 m. jau skyrė 4 mln. EUR viešosios infrastruktūros gerinimo projektams finansuoti. Tai reikšmingas žingsnis VIPA veikloje, kurį VIPA planuoja ir toliau plėtoti pritraukiant naujus projektus bei finansavimą potencialiam projektų portfeliui finansuoti.

VIPA sutelktų lėšų projektų ir investicijų finansavimui augimas 2017–2020 metais mln. EUR

VIPA su projektų vykdytojais sudarytų finansavimo sutarčių vertės augimas mln. EUR

VIPA su projektų vykdytojais sudarytų finansavimo sutarčių vertės augimas

Pagrindinė VIPA užduotis įgyvendinant investicinius prioritetus yra pritraukti ir atrinkti geriausias, didžiausią pridėtinę vertę kuriančias investicijas, kurias įgyvendins patikimi projektų vykdytojai. VIPA, veikdama kaip finansų įstaiga, privalo užtikrinti, kad išduotos paskolos ir finansavimas ne tik bus investuotos ir pasieks maksimalius kokybinius rezultatus, bet ir bus grąžintos valstybei ir tolimesnėms investicijoms.

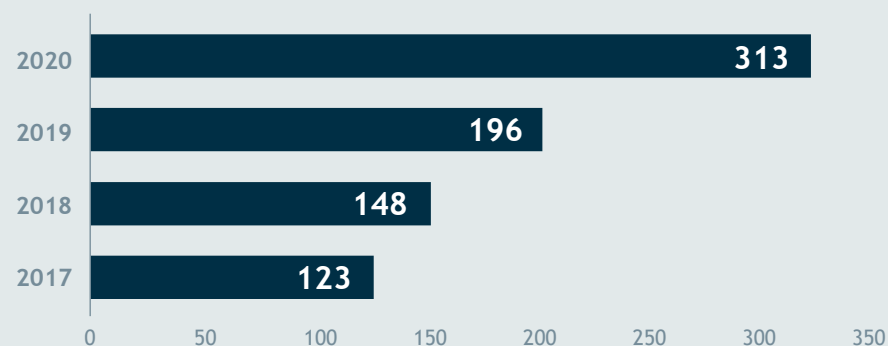
Projektų vykdytojų pritraukimas, kreditingumo ir investicijų vertinimas, priklausomai nuo projekto tipo, užtrunka net iki 24 mėn. Nepaisant didelio individualaus darbo su kiekvienu projekto vykdytoju ir ilgai užtrunkančio proceso, finansavimo sutarčių vertės augimas yra pastovus ir didėjantis.

VIPA išmokėjimai investicijoms finansuoti pagal finansavimo sutartis su projektų vykdytojais

Infrastruktūros projektų įgyvendinimas užtrunka iki 24–36 mėn., todėl šie rezultatai atspindi tik nedidelės dalies užbaigtų projektų rezultatus. Absoliuti didžioji dauguma projektų šiuo metu yra įgyvendinami arba pradedami įgyvendinti, ir tokių projektų pasiekti rezultatai bus užfiksuoti ateinančių 2–3 metų laikotarpyje. Projektų vykdytojų veiksmų stebėseną ir nuolatinis bendradarbiavimas leidžia užtikrinti, kad lėšų išmokėjimas investicijoms stabiliai auga kasmet.

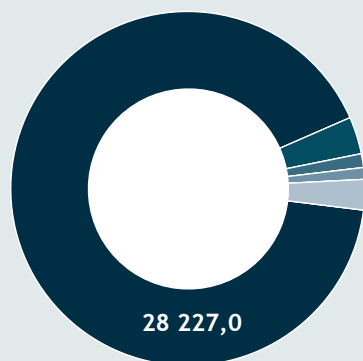
VIPA išmokėtų lėšų augimas (pagal finansavimo sutartis) projektų ir investicijų finansavimui 2017–2020 metais mln. EUR

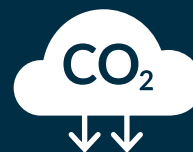
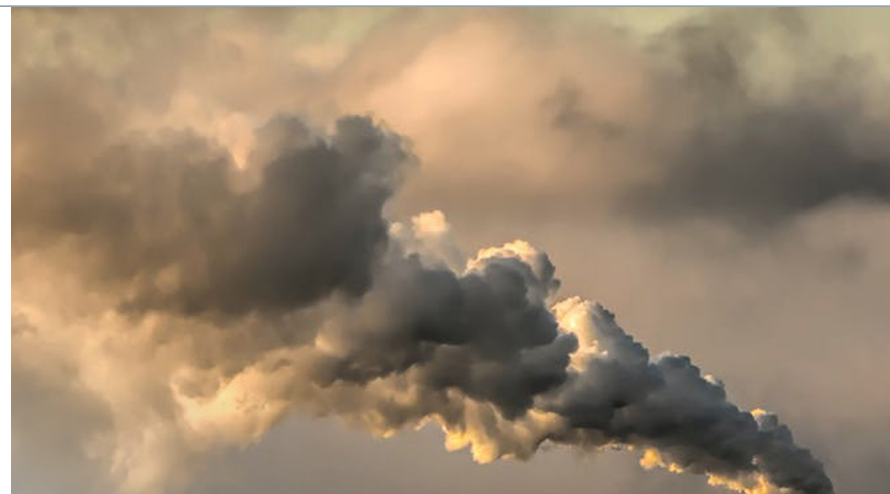
VIPA finansuotų projektų pasiekti rezultatai

82 proc. VIPA sutelktų lėšų portfelio sudaro lėšos, skirtos didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Iki 2020 m. pabaigos, užfiksavus pabaigtų įgyvendinti projektų rezultatus, bendras CO₂ sumažėjimas per metus sudarė 30 848,31 t. CO₂.

Detaliau rezultatai pagal sektorius pateikiami pav.

1 048,3
387
331,24
854,7

Bendras CO₂ sumažėjimas per metus sudarė 30 848,31 t. CO₂

CO₂ t. sumažėjimas per 2020 metus

28 227,0	Daugiabučių namų modernizavimas
1 048,3	Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas
387	Gatvių apšvietimo modernizavimas
331,2	Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas
854,7	Įmonių energinio efektyvumo projektai

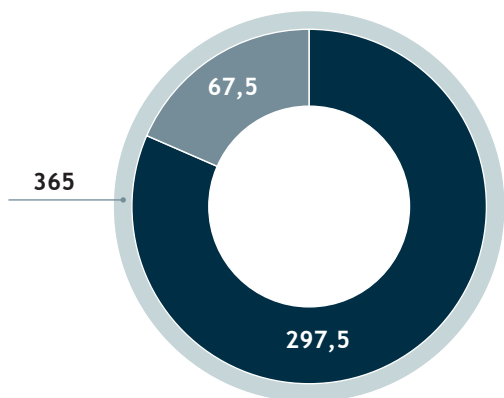
1. Daugiabučių namų modernizavimas

Daugiabučių namų modernizavimo projektai VIPA finansuojami nuo pat VIPA veiklos pradžios ir sudaro didelę viso VIPA portfelio dalį – apie 58 proc., t. y. net 395 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA pritrauktų lėšų yra skirtos daugiabučių namų modernizavimo projektų finansavimui teikiant ilgalaikes paskolas. Projektais yra siekiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo, o visi modernizuoti daugiabučiai namai privalo pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę.

VIPA pavyko sėkmingai užauginti Daugiabučių modernizavimo fondo (DNMF) portfelį nuo 74 mln. EUR iki 365 mln. EUR pritraukus įvairių šaltinių

lėšas: Europos Sąjungos fondų 74 mln. EUR įnašą į DNMF papildė Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko paskolos lėšos (50 mln. EUR), valstybės perskolintos paskolos lėšos, finansuotos 2018 m. Vyriausybei itin sėkmingai išleidus žaliąsias obligacijas (68 mln. EUR) bei papildomos valstybės perskolintos paskolos lėšos, finansuotos Europos Tarybos vystymo banko paskolos lėšomis (167,5 mln. EUR).

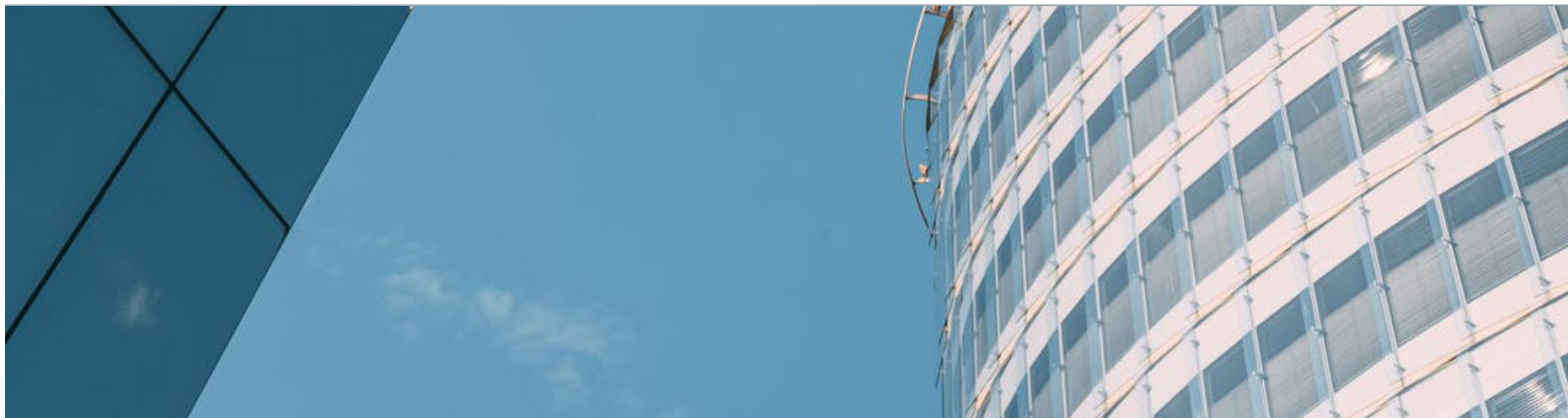
Planuojama, kad 2021 m. bus pasirašyta dar viena finansavimo sutartis (iki 67 mln. EUR vertės).

**Daugiabučių namų modernizavimo portfelis
2020 m. mln. EUR**

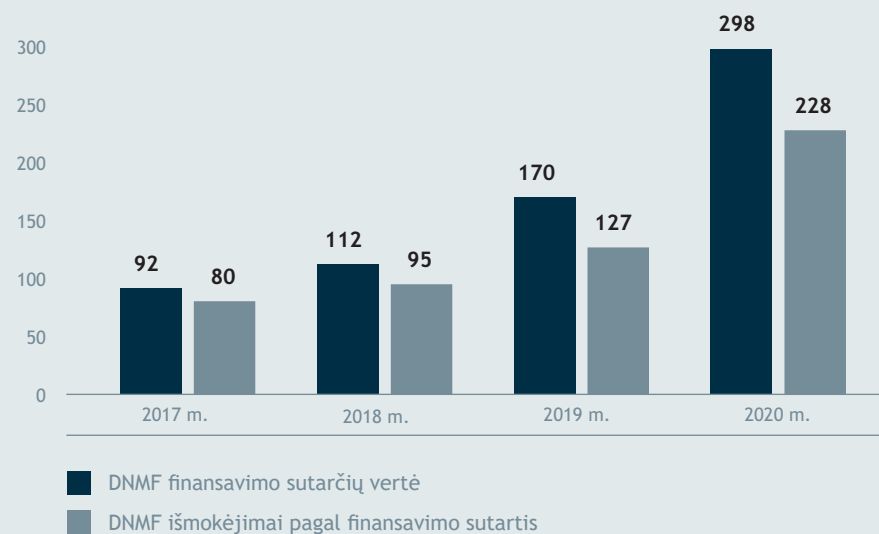
	297,5	Pasirašyta sutarčių
	67,5	Laisvos lėšos finansavimo sutartims
	365	Skirtos lėšos

Daugiabučių namų modernizavimo fondo paskolų sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais

2020 m. paskelbus visuotinę pandemiją, VIPA, bendradarbiaudama su valstybės institucijomis, buvo pasirengusi taikyti tam tikras paskolų grąžinimą pandemijos laikotarpiu lengvinančias sąlygas, t. y. neskaičiuoti delspinigių vėluojantiems dengti įmokas asmenims, taip pat leisti atidėti 6 mėn. paskolų įmokas vėlesniems laikotarpiams tais atvejais, kai asmenys neteko pajamų ar kitaip nukentėjo pandemijos metu. Vis dėlto, tokių prašymų iš paskolų gavėjų gauta nebuvo, ir jau 2020 m. II-ąjį ketvirtį paskolų būklė stabilizavosi.

2. Viešųjų pastatų modernizavimas

VIPA nuo 2015 m. finansuoja viešųjų pastatų modernizavimo projektus, kuriuos įgyvendina tiek centrinės valdžios subjektai, tiek savivaldybės. Viešųjų pastatų modernizavimas sudaro apie 26 proc. VIPA portfelio, t. y. 177 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA sutelktų lėšų yra skirtos viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimui teikiant ilgalaikes paskolas.

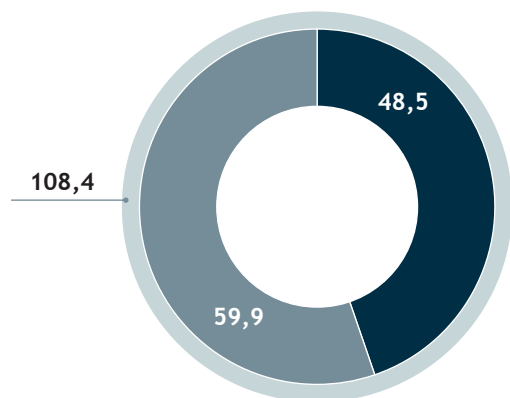
Viešųjų pastatų modernizavimui VIPA yra sutelkusi keletą skirtingų finansavimo šaltinių ir formų.

2.1 Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas

Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui per VIPA ilgalaikių paskolų ir gražintinos subsidijos priemones iš viso yra skirta 108,4 mln. EUR. Siekiant mažinti biurokratinių procedūrų apimtį VIPA teikia finansavimą „vieno langelio“ principu derinant skirtingus finansavimo šaltinius. Šiais projektais yra siekiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo, o visi modernizuoti viešieji pastatai privalo pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę ir prisideda prie Energinio efektyvumo direktyvos įgyvendinimo Lietuvoje. Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimas siekiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo – vienas iš strateginių Lietuvos prioritetų.

Iš visų centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui skirtų lėšų, pasirašytos finansavimo sutartys 2020 m. pabaigoje siekė 48,5 mln. EUR ir sudarė apie 45 proc. skirto finansavimo.

Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR

	48,5	Pasirašyta sutarčių
	59,9	Laisvos lėšos finansavimo sutartims
	108,4	Skirtos lėšos

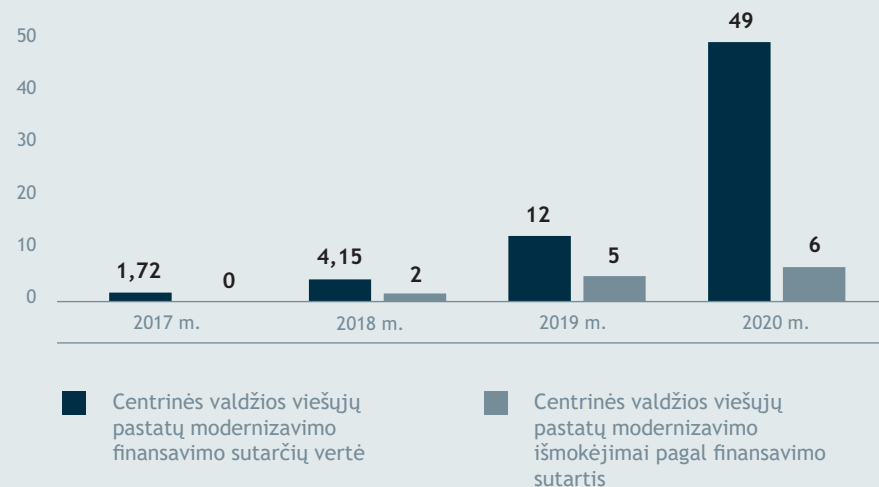
Nuo 2015 m. pradėjus teikti paskolas centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo projektų finansavimui iki 2019 m. pabaigos projektai buvo įgyvendinami vangiai, o projektų srautas buvo nepakankamas pasiekti nustatytus energinio efektyvumo tikslus. Tapo būtina su atsakingomis ministrijomis ieškoti būdų, kaip paspartinti centrinės valdžios pastatų modernizavimą. Lūžis įvyko kai 2020 m. I ketv. buvo iš esmės peržiūrėtas Energijos efektyvumo fondo (ENEF) finansavimo modelis ir grąžinamosios subsidijos lėšomis. Pagal atnaujintą finansavimo modelį, projektų vykdytojai galėjo gauti net iki 70 proc. grąžinamosios subsidijos finansavimą, paskolos dalį sumažinant iki 30 proc., o biudžetinės įstaigos galėjo pretenduoti į 100 proc. grąžinamosios subsidijos finansavimą, kadangi pačios tiesiogiai skolintis

neturi teisės. Visiems potencialiems projektų vykdytojams toks finansavimo modelis buvo itin patrauklus ir, 2020 m. kovo mėn. paskelbus kvietimą teikti paraiškas, iki liepos buvo gautos net 128 naujos paraiškos už 95 mln. EUR. 112 naujų paraiškų už 74 mln. EUR buvo patvirtintos kaip tinkamos finansuoti.

Pažymėtina, kad ENEF lėšomis taip pat teikiama subsidija techninės dokumentacijos pasirengimui. Šia galimybe pasinaudojo 39 pareiškėjai, o subsidijų techninės dokumentacijos pasirengimui bendra vertė 2020 m. pab. sudarė 1,4 mln. EUR. Šios subsidijos teikimo būtinoji sąlyga – subsidija gali būti teikiama tik ENEF lėšomis finansuojamų projektų investicijų pasirengimui.

Centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimo finansavimo sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais

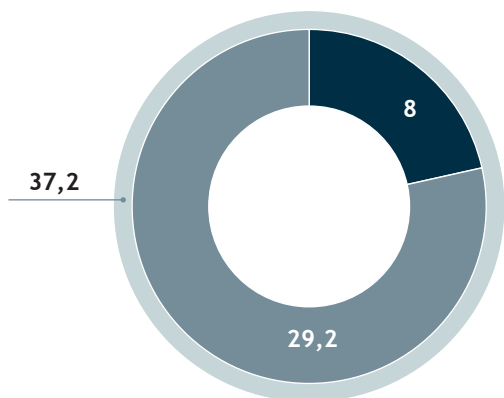
Planuojama, jog per 2020 metus visai teigiamai įvertintų paraiškų sumaifinansavimo sutartys bus sudarytos iki 2021 m. vidurio ir sieks 108,4 mln. EUR.

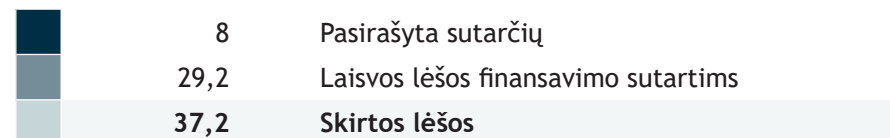
2.2. Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas

Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas – tai dar viena VIPA veiklos sritis, kuria siekiama skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimą investuojant į savivaldybėms priklausančius viešuosius pastatus. Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimas yra finansuojamas nuo 2018 m. įgyvendinamo Savivaldybių pastatų fondo (SPF) lėšomis. SPF veiklas VIPA įgyvendina kartu su viešųjų pirkimų būdu atrinktu finansų tarpininku – Šiaulių banku, kuris ne tik atlieka finansų tarpininko funkcijas, bet ir įsipareigojo savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektams papildomai skirti 20 mln. EUR nuosavų lėšų.

Finansavimo sutartys siekia 8 mln. EUR ir sudaro apie 21 proc. savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimui skirtų lėšų.

Savivaldybės viešųjų pastatų modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR

SPF lėšomis įgyvendinama 16 savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų. 2020 m. pabaigoje SPF lėšomis buvo sudaryta pirmoji finansavimo sutartis, skirta viešosios ir privačiosios partnerystės būdu įgyvendinamo projekto finansavimui.

Savivaldybių įgyvendinami projektai demonstruoja puikius rezultatus, tačiau projektų srautas rodo, kad siekiant iki 2023 m. pabaigos investuoti visas SPF ir Šiaulių banko numatytas skirti lėšas, reikalinga paspartinti projektų įgyvendinimą.

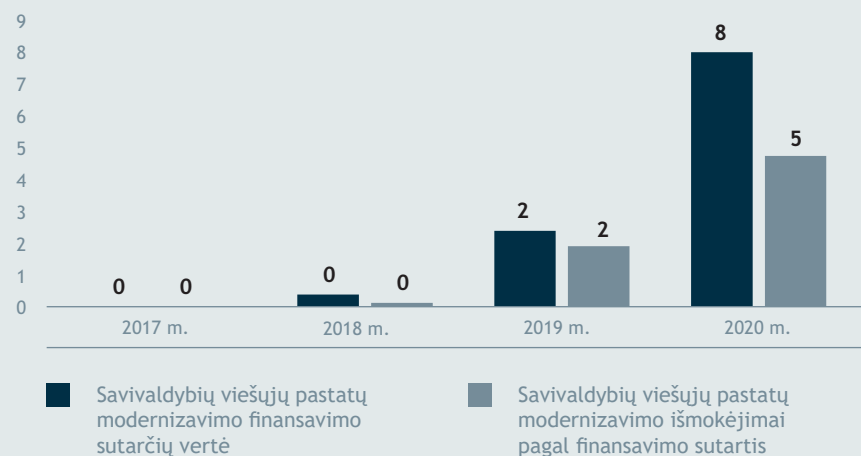
Atsižvelgiant į tai, 2020 m. viduryje LR aplinkos ministerija patvirtino Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų mokėjimo savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui tvarkos aprašą, pagal kurį SPF lėšomis finansuotiems projektams skiriama 30 proc. kompensacinė išmoka. Iki 2020 m.

pabaigos gautos 28 paraiškos dėl kompensacinių išmokų skyrimo savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektams, pasirašyta 18 kompensacinių išmokų skyrimo sutarčių už 4 mln. EUR.

Planuojama, kad 2021 m. LR aplinkos ministerija ir toliau skirs kompensacines išmokas savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų įgyvendinimui, ir tai suveiks kaip stipri paskata įgyvendinti daugiau projektų ir siekti energijos efektyvumo.

Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo finansavimo sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2017–2020 metais

2020 metais buvi stebima teigiama finansavimo sutarčių vertės augimo tendencija, tačiau norint iki 2023 m. pasiekti maksimalius rezultatus šioje investicijų srityje, reikia išlaikyti ir toliau teikti finansines paskatas savivaldybėms.

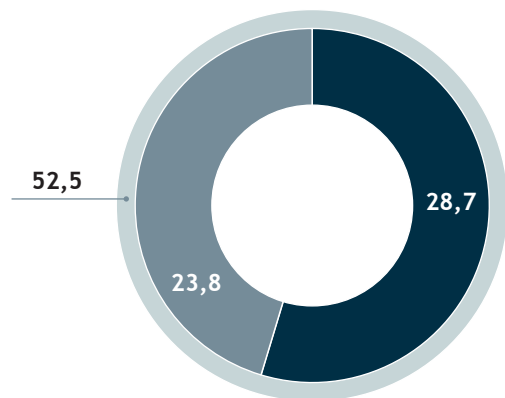
3. Vandentvarka – geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija

VIPA nuo 2019 m. finansuoja vandentvarkos sektoriaus projektus, apimančius geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtrą ir rekonstrukciją. Šiuos projektus įgyvendina viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų surinkimo tvarkytojai. Finansavimas, skirtas vandentvarkos sektoriui, sudaro apie 8 proc. VIPA portfelio, t. y. 52,5 mln. EUR iš visų 680 mln. EUR VIPA sutelktų lėšų.

Vandentvarkos sektoriaus projektai yra finansuojami:

- Vandentvarkos fondo (VF) lėšomis teikiant ilgalaikes paskolas geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo tinklų plėtros ir rekonstrukcijos projektams. Finansavimas VF lėšomis nuotekų surinkimo tinklų plėtros projektams taip pat yra derinamas su gražinamosios subsidijos priemone „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“ projektus finansuojant „vieno langelio“ principu. Paskolų teikimui iš VF yra numatyta 30 mln. EUR.
- Gražinamosios subsidijos forma pagal priemonę „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“, kuriai skirta 22,5 mln. EUR (priemonė Nr. 05.3.2-VIPA-T-024).

Vandentvarkos infrastruktūros modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR

28,7	Pasirašyta sutarčių
23,8	Laisvos lėšos finansavimo sutartims
52,5	Skirtos lėšos

Nuotekų surinkimo tinklų plėtra yra aukšto prioriteto investicijų sritis šalyje, ir vandentvarkos sektoriaus projektų finansavimo struktūra tą atspindi: būtent nuotekų surinkimo tinklų plėtrai teikiama gražinamosios subsidijos dalis, kuri, nuo 2019 m. iki 2020 m. pabaigos padidėjo nuo 50 proc. iki maksimalios galimos 90 proc. Tokį LR aplinkos ministerijos sprendimą lėmė noras paskatinti vandens tiekimo ir nuotekų valymo įmones investuoti į nuotekų surinkimo tinklų plėtrą siekiant kuo greičiau ištaisyti pažeidimą, užfiksuotą pagal Miestų nuotekų valymo direktyvą. Įmonėms sudaryta galimybė investuoti ne tik savo aglomeracijoje, bet ir investuoti kitose aglomeracijose, ypač tokiose, kuriose veikiančios regioninės vandens tiekimo ir nuotekų valymo įmonės yra silpnos finansinės būklės ir pačios vykdyti dide-

lės apimties investicijų negali. Tikimasi, kad tai ilgalaikėje perspektyvoje paskatins vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo įmonių susijungimą ir šio sektoriaus veiklos efektyvinimą.

2020 m. pab. išmokėjimai pagal sudarytas finansavimo sutartis siekia tik 0,5 mln. EUR (finansavimo sutarčių vertė – 28,67 mln. EUR), kadangi pirmosios finansavimo sutartys buvo sudarytos tik 2020 m. sausio mėn., o po finansavimo sutarties sudarymo sekantis etapas yra rangos darbų įsigijimas.

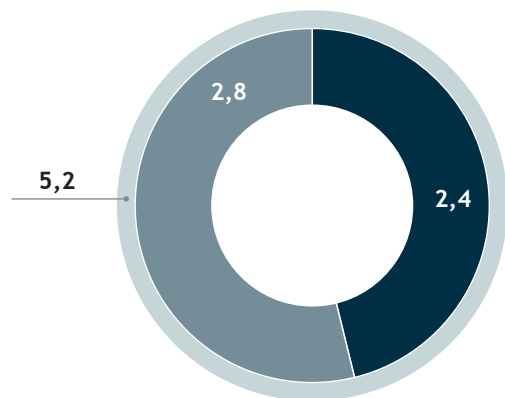

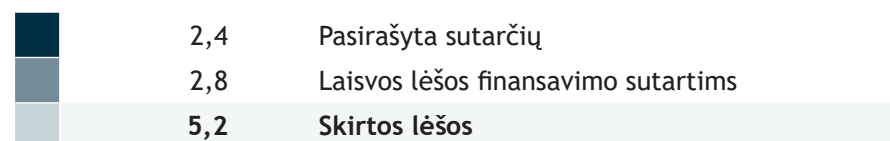
4. Kultūros paveldo infrastruktūra ir aktualizavimas

Nuo 2019 m. VIPA sudaro galimybę finansuoti kultūros paveldo objektų atnaujinimo, įveiklinimo projektus. Kultūros paveldo infrastruktūros projektai yra finansuojami Kultūros paveldo fondo (KPF) lėšomis, kuriam skirta 5,2 mln. EUR. KPF veiklas VIPA įgyvendina kartu su viešųjų pirkimų būdu atrinktu finansų tarpininku – Šiaulių banku.

Iki 2020 m. pabaigos sudarytos sutartys siekia 2,4 mln. EUR ir sudaro apie 47 proc. kultūros paveldo infrastruktūros projektams skirtų lėšų.

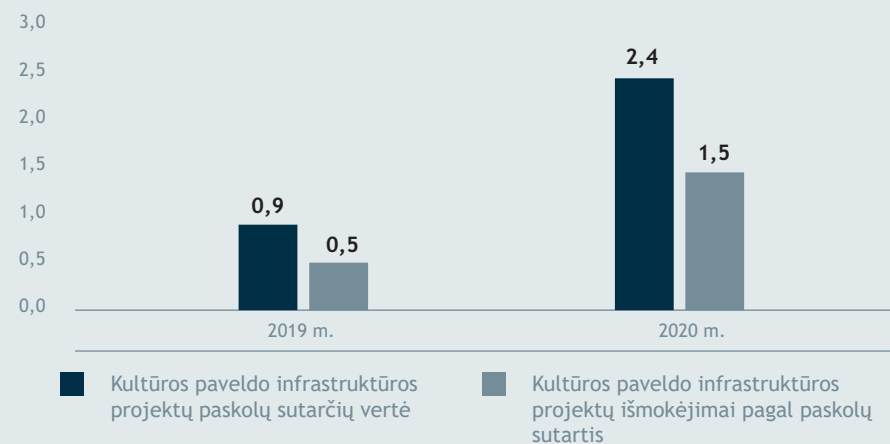

Kultūros paveldo fondo modernizavimo portfelis 2020 m. mln. EUR

Kultūros paveldo objektai paprastai pritaikomi turizmo ir restoranų paslaugų reikmėms ir yra betarpiškai susiję su lankytojų aptarnavimu, todėl pandemija šį sektorių paveikė stipriai ir tiesiogiai. Tikėtina, kad ir po pandemijos sektoriaus atgaivinimas nebus toks greitas. Nepaisant to, susidomėjimas KPF kaip prieinama finansine priemone yra nemažas. Paskolų sutarčių skaičius bei išmokėjimai projektams per pastaruosius dvejus metus augo, tikimasi, kad tokia tendencija bus išlaikyta ir ateinančiais 2021–2022 metais.

Kultūros paveldo infrastruktūros projektų paskolų sutarčių vertė mln. EUR bei išmokėjimai 2019–2020 metais.

5. Mokslo įstaigų infrastruktūra

Mokslo įstaigų infrastruktūros projektai VIPA buvo pradėti finansuoti nuo VIPA veiklos pradžios, kuomet 2013 m. VIPA finansavo bendrabučių modernizavimo didinant energinį efektyvumą projektus pagal sąlyginės paskolos sutartį su Europos investicijų banku. Pagal šią priemonę projektams buvo teikiamos ilgalaikės paskolos, projektai buvo užbaigti įgyvendinti 2016 metais, ir nuo to laiko iki pat 2020 m. naujų finansavimo galimybių mokslo įstaigų infrastruktūrai sudaryta nebuvo.

2020 m. pradžioje VIPA paskelbė ilgalaikių paskolų galimybę mokslo įstaigos infrastruktūros projektams. Ši finansavimo galimybė, sudaryta įgyvendinant 2020–2023 m. VIPA veiklos strateginio plano tikslus, yra reikšminga tuo, kad finansuojama VIPA nuosavo kapitalo lėšomis. Svarbu paminėti, kad ši priemonė turi minimalius apribojimus, gali būti finansuojami tiek ener-

ginio efektyvumo, tiek rekonstrukcijos ar kitokie infrastruktūros projektai. Tokios sąlygos buvo sudarytos atliepiant aukštojo ir profesinio mokymo įstaigų išsakytą poziciją, jog tik energinio efektyvumo didinimo priemonių finansavimas nepadengia aukštojo mokslo ir profesinio mokymo įstaigų poreikio.

Per 2020 m. buvo gautos 3 paraiškos už 5,3 mln. EUR, iš kurių 2 projektai už 2,4 mln. EUR patvirtinti ir paskolų sutartys bus pasirašomos 2021 m. I ketv.

Pareiškėjų susidomėjimas šia priemone yra teigiamas, tad VIPA renka informaciją apie potencialius projektus ir, esant pakankamam projektų srautui, sieks pritraukti papildomą finansavimą šių projektų finansavimui.

6. Žalieji įmonių projektai ir energijos efektyvumo finansavimo platforma

VIPA, kryptingai įgyvendindama savo 2020–2023 m. veiklos strategiją, siekia sudaryti galimybes finansuoti įvairius „žaliuosius“ projektus, įskaitant ne tik energijos vartojimo efektyvumo didinimo, bet ir atsinaujinančių energijos išteklių.

Siekdama sutelkti skirtingus finansavimo šaltinius VIPA ir valstybės kapitalo „Lietuvos energijos“ grupei priklausanti energijos skirstymo bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) 2018 m. liepos 12 d. įsteigė komanditinę ūkinę bendriją „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“ (EEFP). EEFP finansuojama ESO ir tarptautinių finansų institucijų lėšomis – 10 mln. EUR skyrė ESO, o 2019 m. buvo pasirašyta 12,5 mln. EUR paskolos sutartis su Europos investicijų banku. Teigiamą sprendimą finansuoti EEFP priėmė ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Tačiau 2020 m. ESO informavo VIPA, kad 2021–2030 m. laikotarpiu neturės poreikio energetinio efektyvumo sutaupymams, kuriuos galėtų generuoti Bendrija ir dalyvavimas Bendrijos veikloje ESO tampa nebeaktualus. Todėl VIPA buvo informuota apie ESO pasitraukimą iš Bendrijos.

Atsižvelgiant į tai, 2020 metų antroje pusėje didžiausias dėmesys buvo skirtas naujo komanditoriaus paieškai. Planuojama, kad iki 2021 m. metų vidurio prie EEFP prisijungs naujas komanditorius ir EEFP atnaujins finansavimo teikimą, bei išplės investavimo strategiją į įvairias, iki šiol nefinansuojamas, žaliąsias investicijų kryptis.

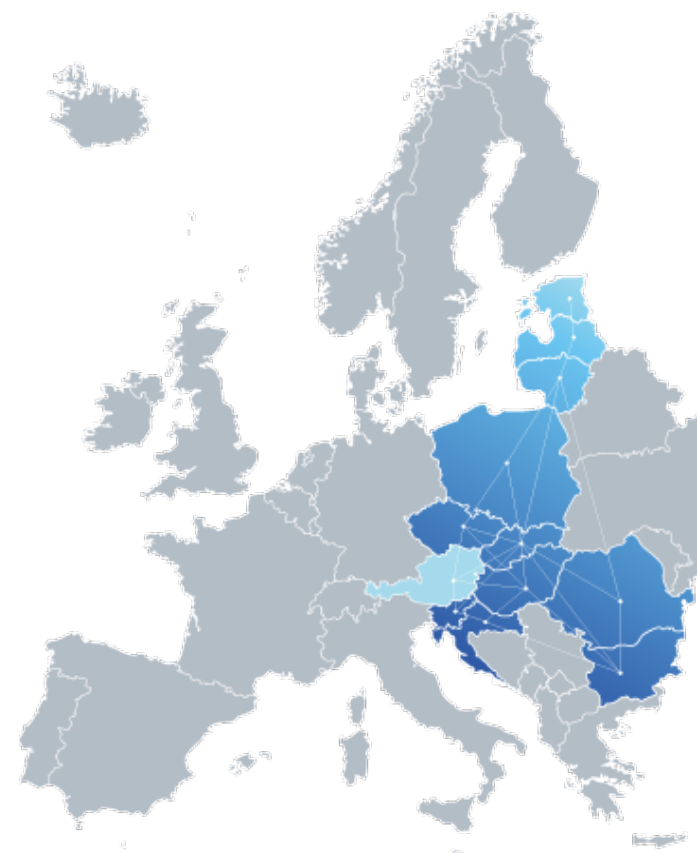
Iki 2020 m. pabaigos EEFP lėšomis finansuoti du projektai. Dalis projektų, kurie kreipėsi dėl finansavimo į EEFP, buvo finansuoti VIPA nuosavo kapitalo lėšomis, kadangi finansavimas EEFP lėšomis dėl planuojamo ESO pasitraukimo yra sustabdytas. 2-iems atsinaujinančių energijos išteklių plėtros projektams už 1,1 mln. EUR finansavimas buvo patvirtintas iki 2020 m. pabaigos, kiti 2 projektai yra vertinami. Planuojama, kad projektų srautas ženkliai išaugs prie EEFP prisijungus naujam komanditoriui ir ėmus įgyvendinti aktyvius rinkodaros veiksmus.

7. Kiti svarbūs įvykiai

Prie kitų svarbių įvykių taip pat priskirtinas 2020 metais vykęs intensyvus pasirengimas prisijungimui prie tarpvalstybinio 3 Jūrų Inicijatyvos Investicinio Fondo (3SIIF). Prezidentas Gitanas Nausėda Lietuvos sprendimą jungtis prie 3SIIF pristatė 2020 m. spalio 19 d. Talino 3 Jūrų inicijatyvos viršūnių virtualiame susitikime. Vyriausybės pavedimu, VIPA atstovaus Lietuvą 3SIIF investuodama 20 mln. EUR bei prisijungdama prie 3SIIF valdymo organų (valdybos ir stebėtojų tarybos). 3SIIF tikslas – investuoti į transporto, energetikos ir skaitmeninę infrastruktūrą 3 Jūrų inicijatyvos šalyse ir padėti įveikti atskirų ES regionų vystymosi skirtumus. Svarbus 3SIIF vaidmuo – papildyti ir sustiprinti atskirų šalių kapitalo panaudojimą ir ES finansines priemones.

2020 metai buvo skirti tinkamam pasirengimui prisijungti prie 3SIIF, o nuo 2021 m. planuojama orientuotis į projektų, kurie būtų tinkami finansuoti per 3SIIF, paiešką ir išvystymą.

Tarp svarbių įvykių ir rezultatų paminėtinas ir VIPA 2020 m. sėkmingai įvykdytas atviras konkursas dėl paskolų ir garantijų kainodaros metodikos, klientų kreditingumo vertinimo metodikos ir jų pagrindu parengtų modelių parengimo paslaugų pirkimo. Šis projektas, pradėtas įgyvendinti 2020 m. IV ketv., leis sustiprinti VIPA rizikų valdymą ir išplėsti klientams siūlomų finansinių paslaugų spektrą. Projektas yra finansuojamas VIPA bei Europos investicijų konsultacijų centro (angl. European investment advisory hub) paramos lėšomis.

VIPA valdymas

VIPA valdymas vykdomas dviem lygiais - stebėtojų tarybos, kuri atlieka priežiūros ir kontrolės funkcijas ir valdybos, kuri atlieka valdymo funkcijas. Tokia nustatyta VIPA valdymo organų struktūra atitinka tarptautinius ir nacionalinius korporatyvinio valdymo principus, užtikrina profesionalią priežiūrą ir efektyvų valdymą. Vadovaujantis VIPA veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir priežiūros institucijos taikomų reikalavimų nuostatomis dėl organų narių atrankos, skyrimo ir atleidimo yra užtikrinama, kad atrenkant naujus narius yra vertinama jų patirtis, kvalifikacija ir reputacija teisėsaugos ir priežiūros institucijose. Valdymo organų veikla reglamentuota VIPA vidaus dokumentuose, už veiklos rezultatus atsiskaitoma stebėtojų/valdybos narių veiklos ir rezultatų įvertinimo ataskaitose.

Stebėtojų taryba

VIPA Stebėtojų tarybos nariai

			
Vaidotas Dirmeikis	Arūnas Čiulada	Raimondas Rapkevičius	Lina Liubauskaitė
Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys	Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys	Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys	Stebėtojų tarybos narė
AB „Lietuvos geležinkeliai“ finansų valdymo skyriaus vadovas, sertifikuotų buhalterių asociacijos narys (ACCA profesinė kvalifikacija).	UAB „Synergy Finance“ direktorius, UAB Investicijų ir verslo garantijos stebėtojų tarybos pirmininkas, Lietuvos investicijų valdytojų asociacijos valdybos narys.	Kreditų fondo MDO Arvand (Kazachstanas) nepriklausomas direktorių valdybos narys, audito, strategijos ir žmogiškųjų išteklių komitetų pirmininkas.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekonomikos politikos grupės vadovė, UAB „Žemės ūkio paskolų garantijų fondas“ stebėtojų tarybos narė.

Valdyba

VIPA Valdybos nariai

		
Gvidas Dargužas	Raimonda Lauraitytė	Kristina Vaskelienė
Valdybos pirmininkas	Valdybos narė	Valdybos narė
VIPA generalinis direktorius nuo 2013 m. gegužės mėn., anksčiau užėmė vadovaujančias pozicijas LR finansų ministerijoje, buvo atsakingas už sektorius, susijusius su Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos planavimu ir įgyvendinimu.	VIPA Finansų valdymo skyriaus vadovė-vyr. finansininkė. Finansų sektoriuje dirba 18 metų.	VIPA generalinio direktoriaus pavaduotoja. Sukaupusi ilgametę finansinių priemonių ekspertinio darbo patirtį dirbama įvairiose pozicijose LR finansų ministerijoje ir VIPA.

Organizacijos struktūra ir darbuotojai

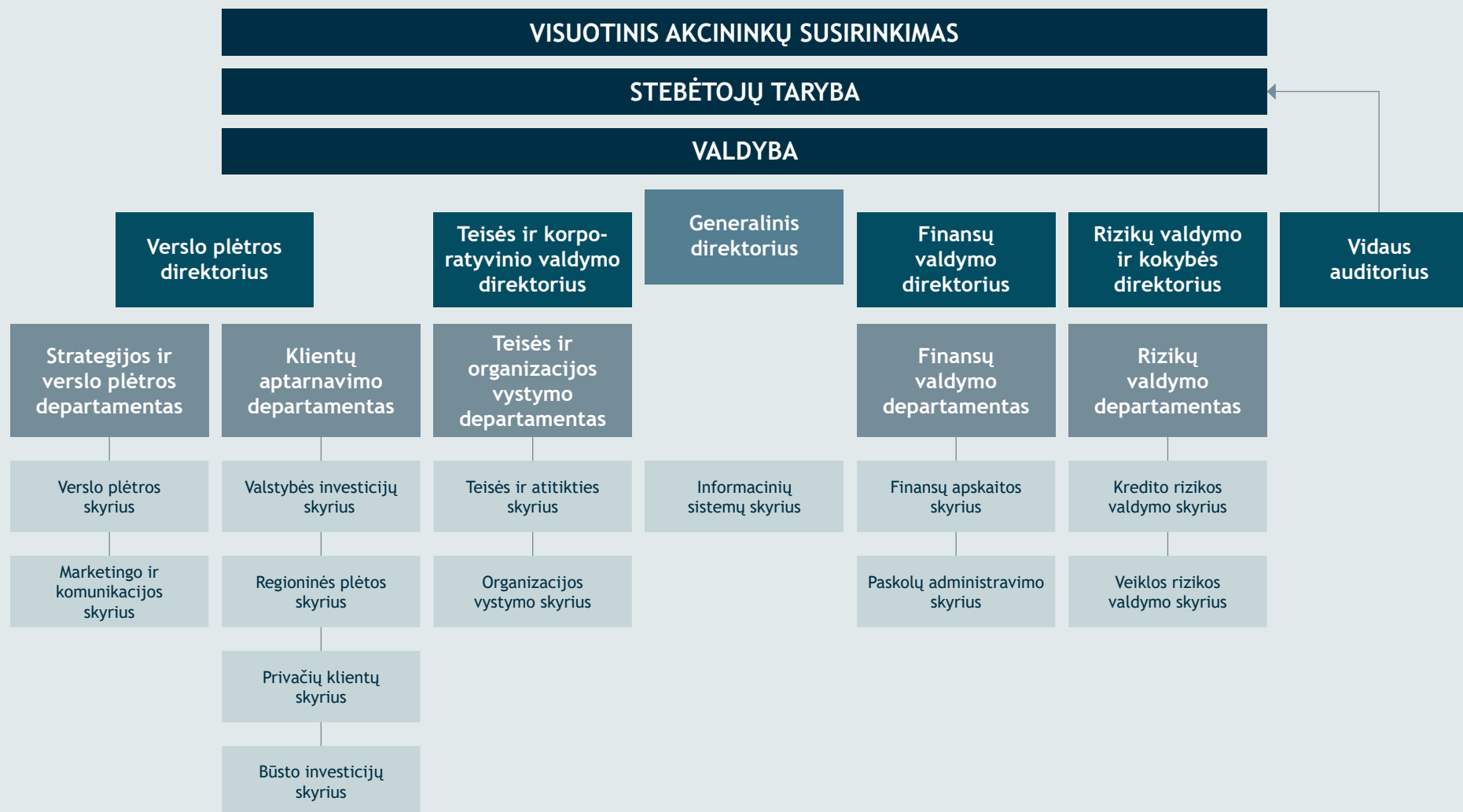

Mūsų komanda - 62 bankų, finansų, viešojo sektoriaus administravimo, teisės, rizikų valdymo, inžinerijos ir kitų sričių ekspertai.

2020 m. VIPA kartu su partneriais „Ernst & Young Baltic“ įgyvendinant SRSS (*structural reform support service*) struktūrinių reformų projektą išanalizavo ir įvertino planuojamus struktūrinius pakeitimus atsižvelgiant į kitų šalių nacionalinių plėtros įstaigų (NPI), finansų įstaigų (bankų) geriausius pavyzdžius, keliamus tarptautinius standartus ir reikalavimus Europos Komisijos atitikties vertinimo (*pillar assessment*), reitingų agentūrų, OECD gerojo valdymo principus. Nauja VIPA organizacinė struktūra patvirtinta 2020 m. gruodžio 30 d.

Atlikus struktūrinius pakeitimus VIPA organizacinėje struktūroje patvirtinti papildomi struktūriniai vienetai: marketingo ir komunikacijos, bei teisės ir atitikties. Siekiant veiklos efektyvumo buvo atlikti ir kiti struktūrinių vienetų pokyčiai.

VIPA struktūra

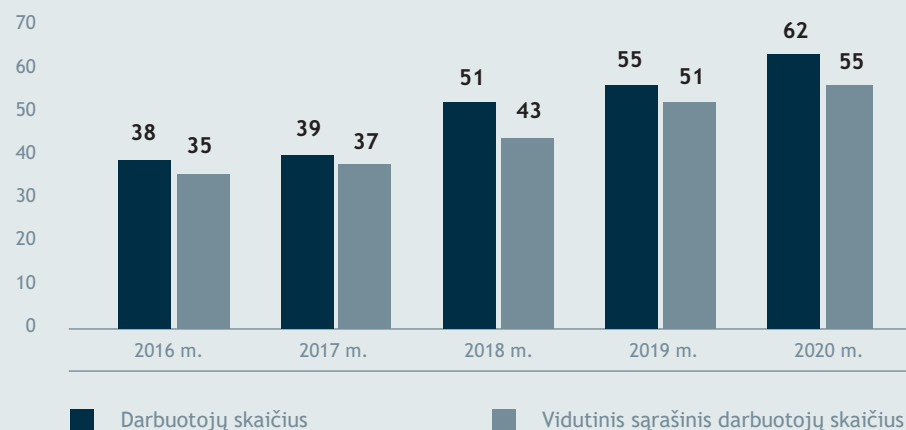

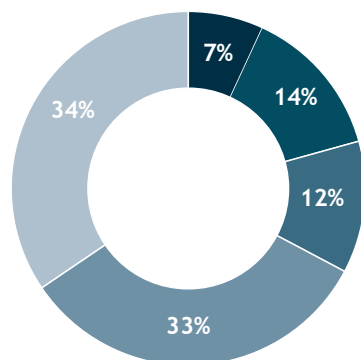
Darbuotojai

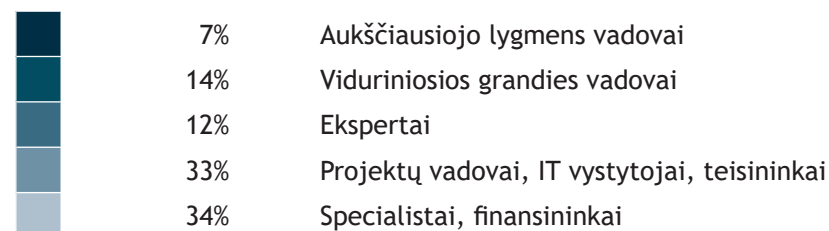
Agentūroje dirba 62 darbuotojai. VIPA sudaro lygias galimybes įsidarbinti bei sėkmingai dirbti ir siekti vadovaujančios pozicijos įvairaus amžiaus, lyties ir patirties darbuotojams. Organizacijoje didžiąją darbuotojų dalį sudaro moterys – 64 proc., vyrai sudaro – 36 proc. Tarp vadovaujančias pozicijas užimančių darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį – 33 proc. vadovų sudarė vyrai, o 67 proc. sudarė moterys. Vidutinis VIPA dirbančių darbuotojų amžius yra 35,8 metų.

Darbuotojų skaičiaus pokytis vnt.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal kategorijas, proc.

Darbuotojų motyvavimas

VIPA būdama socialiai atsakinga ir rūpindamasi savo darbuotojų sveikata kaip ir kiekvienais metais visiems darbuotojams suteikė sveikatos draudimą. Atsižvelgiant į išorinius aplinkos pokyčius atitinkamai buvo pritaikytos ir pagerintos sveikatos draudimo sąlygos. 2020 m. VIPA įsitraukė COVID-19 tyrimus, padidino ambulatorinio gydymo sumas, įtraukė papildomas draudimo išmokas kritinių ligų atveju. Sveikatos draudimas suteikia galimybę stiprinti ir tikrintis sveikatą pasirinktose medicinos įstaigose pas geriausius specialistus, pirkti vaistus, atlikti diagnostinius tyrimus, naudotis kitomis sveikatos stiprinimo paslaugomis.

VIPA atsižvelgdama į 2020 m. susiklosčiusią situaciją dėl COVID-19 pandemijos ir Vyriausybės rekomendacijomis darbdaviams darbą organizuoti tik nuotoliniu būdu, skyrė (kompensavo) vienkartinę priemoną darbo vietos įsirengimui namuose ir reikalingos įrangos įsigijimui, skatindama laikytis visų saugos, sveikatos (ergonomijos) reikalavimų.

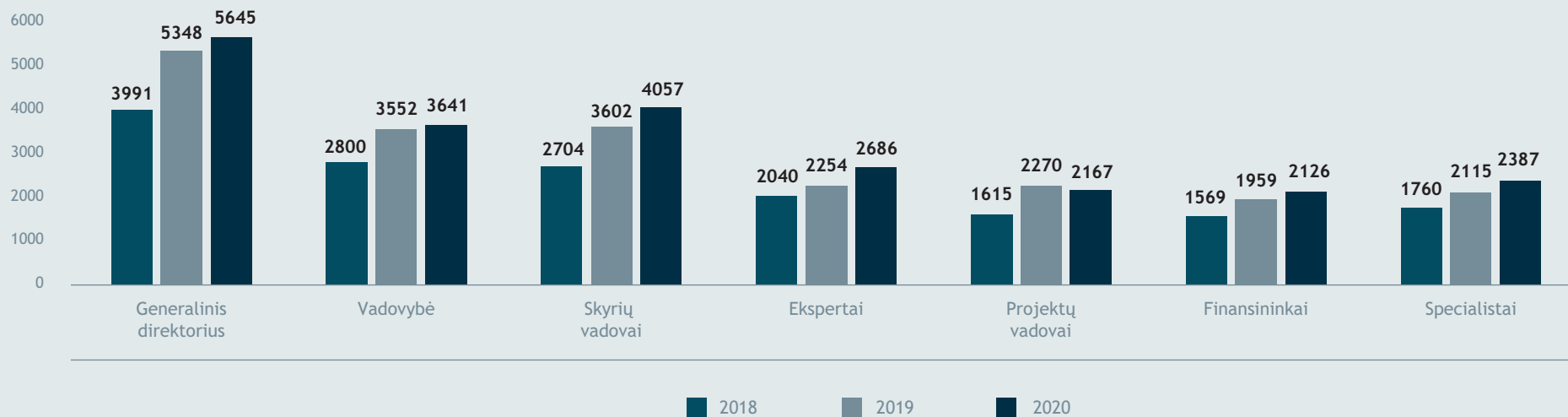
2020 m. darbo užmokestis

VIPA darbo užmokesčio fondas ir darbdavio mokesčiai Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. didėjo apie 25 proc. dėl augančio darbuotojų skaičiaus ir padidinto darbo užmokesčio.

Vidutinis darbo užmokestis, EUR

VIPA pareigybių darbo užmokesčio palyginimas, EUR

Su išsamia VIPA veiklos ataskaita (metiniu pranešimu)
kviečiame susipažinti paspaudus ant šios nuorodos

